

לובלין-ליפובה

(Lublin-Lipowa). מחנה של שבויי מלחמה יהודים. המחנה הוקם בדצמבר 1939 בגוש בנינים ברחוב ליפובה 7 בלובלין, ורוכזו בו שבויי מלחמה יהודים מהצבא הפולני (ממערכת ספטמבר 1939) שהיו מפוזרים במחנות שבויים בגרמניה. המחנה היה כפוף למיפקדת הס"ס והמשטרה במחוז לובלין. בסך-הכול עברו דרך המחנה הזה כ-7,000 שבויי מלחמה יהודים. הגרמנים התנהגו כלפי השבויים במחנה באכזריות רבה. בסוף דצמבר 1939 הוצאו מהמחנה כאלף שבויים, הובלו בצעדת מוות לכיוון הגבול החדש בין איזור הכיבוש הנאצי ובין ברית-המועצות, ובדרך נרצחו כמעט כולם בידי יחידת הליווי של הס"ס, בפיקודו של שטורמבנפירר הרמן דולף. באביב 1940 שוחררו 3,200 שבויים שמוצאם היה משטחי פולין הכבושים בידי הגרמנים. במחנה נשארו יותר מ-2,500 שבויים, שמוצאם היה משטחי מזרח פולין שנכבשו בידי הסובייטים. מיפקדת המחנה ניסתה לשלול מהיהודים הכלואים במחנה את המעמד של שבויי מלחמה, ולהפכם לאסירי מחנות ריכוז. נסיונות אלה נתקלו בהתנגדות נמרצת של השבויים. המאבק עם מיפקדת המחנה נוהל בידי ארגון מחתרתי בהנהגתו של רומן פישר. בסוף 1942 ותחילת 1943 הצליחה המחתרת להוציא כ-400 מחבריה מהמחנה לשם ארגון יחידות פרטיזנים בסביבה. לפני שהצליחו לפתוח בפעילות פרטיזנים נתפסו כ-250 שבויים בידי הגרמנים ונרצחו. כ-50 שבויים נרצחו בבגידה בידי אנטישמים פולנים, שהבטיחו לעזור להם. כ-100 שבויים הצליחו להתארגן בשתי יחידות פרטיזנים יהודיות בפיקודם של שמואל יגר ושמואל גרובר, לימים הצטרפו ל'גורדיה לודובה' וניהלו קרבות פרטיזניים עד לשחרור האיזור ביולי 1944.

ב-3 בנובמבר 1943, בעת חיסול מחנות לעבודת כפייה במחוז לובלין ב'מבצע ארנטפסט', הוציאו הגרמנים את כול שבויי המלחמה שנותרו במחנה, יותר מאלפיים במספר, הביאום למחנה מידנק, ורצחו את כולם ביריות בבורות שהוכנו ליד משרפות המחנה.